

Gunnar Martinsen
Løssetveien 1070
2450 RENA

Vår dato: 23.06.2023

Vår ref.: 202212781-9 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Ingeborgbekken mikrokraftverk, Åmot kommune i Innlandet - tiltaket er vurdert ikke konsesjonspliktig

Vi viser til melding av 22.11.2022 om vurdering av konsesjonsplikt for etablering av mikrokraftverk i Ingeborgbekken, og NVE saksnummer 201400787 for dokumenter fra tidligere behandling av saken. NVE skal på bakgrunn av opplysningene i meldingen avgjøre om utbyggingen medfører slike skader eller ulemper for allmenne interesser at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

Orientering om tiltaket

NVE vurderte tiltaket ikke konsesjonspliktig i 2014, men kraftverket ble ikke bygget innen vedtakets gyldighet. Ny eier av eiendommen har bedt om ny vurdering av konsesjonsplikt for etablering av mikrokraftverk i Ingeborgbekken. Det er ikke planlagt endringer på tiltaket eller tilført ny informasjon i gjeldende søknad.

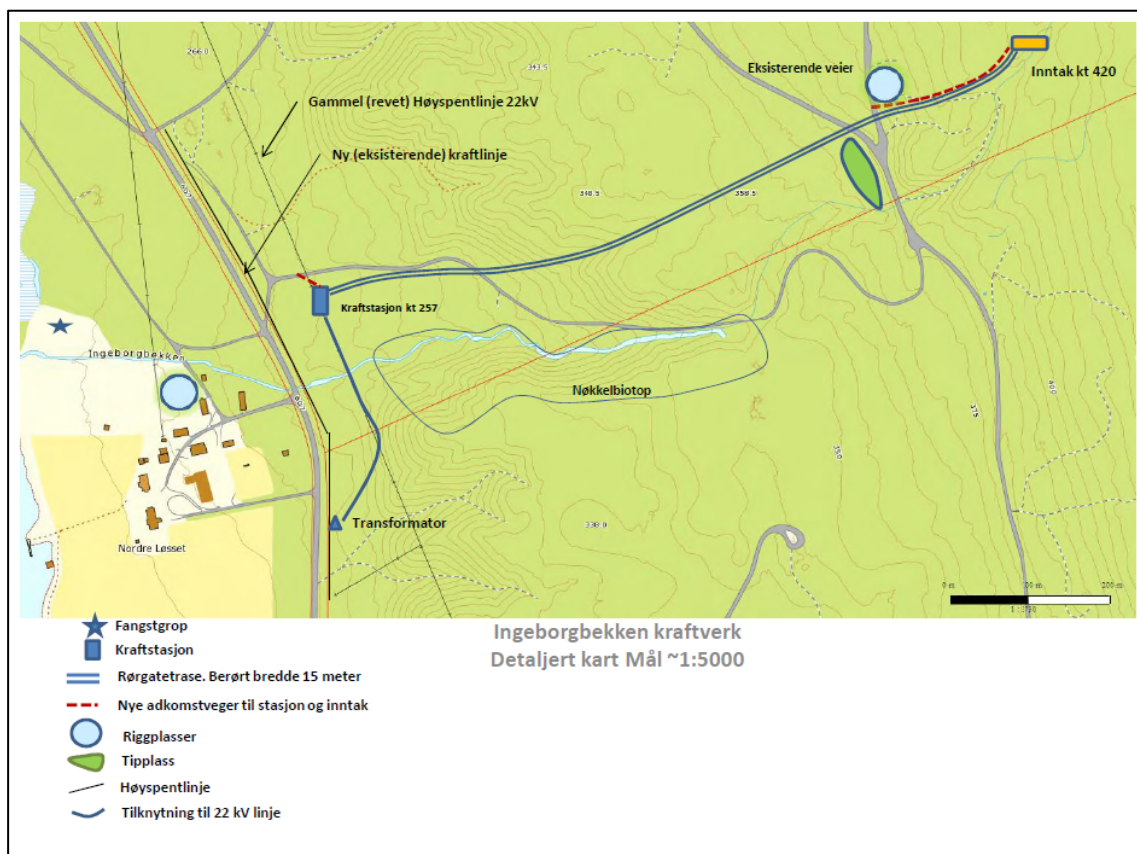
Ingeborgbekken renner fra Soppåstjennet til Storsjøen i Renavassdraget. Inntaket er planlagt på kote 420 her ifra skal vannveien gå i en nedgravd rørgate på 1050 m fram til kraftstasjonen på kote 275. Middelvannføring er beregnet til 80 l/s og det er planlagt en maksimal slukeevne på 80 l/s. Sammen med en turbin på 95 kW vil dette ifølge meldingen gi en årlig kraftproduksjon på 0,4 GWh. Det er planlagt å slippe minstevannføring på 6 l/s som tilsvarer alminnelig lavvannføring. Det er planlagt vegforbindelse til både inntaksdam og kraftstasjonen i Ingeborgbekken. Nettilkobling vil være til eksisterende 22 kV linje. Kabelen blir om lag 100 meter lang. Se tabell og figur over det planlagte tiltaket nedenfor.

Det ble gjennomført kartlegging av biologisk mangfold, naturtyper og rødlistearter i 2012 (Reidar Haugan, notat av juni, 2012), samt fiskebiologiske registreringer i 2015 (Ole Nashoug, rapport av 29.07.2015).



Ingeborgbekken kraftverk – hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	4
Middelvannføring	l/s	80
Alminnelig lavvannføring	l/s	6
Planlagt minstevannføring	l/s	6
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	420
Avløp	moh.	275
Inntaksmagasinetts volum	m ³	1000
Lengde på berørt elvestrekning	m	1200
Brutto fallhøyde	m	145
Rørgate	m	1050
Diameter rør	mm	300
Slukeevne, maks	l/s	80
Slukeevne, min	l/s	5
Installert effekt, maks	kW	95
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	0,15
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	0,25
Produksjon, årlig middel	GWh	0,40



Figuren viser det planlagte tiltaket ved Ingeborgbekken.



Høring

Meldingen er sendt Åmot kommune, Innlandet fylkeskommune og Statsforvalteren i Innlandet på høring. Dette anses tilstrekkelig for meldinger. Åmot kommune har i tillegg hatt saken på lokal høring. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Statsforvalteren uttaler i brev datert 01.02.2023

«... Samme tiltak har vært til konsesjonspliktavurdering tidligere, og Fylkesmannen i Hedmark uttalte seg i saken i brev av 30.06.14 og gav også en supplerende uttalelse i brev av 03.11.15. Fylkesmannen i Hedmark anbefalte i sine uttalelser av tiltaket var konsesjonspliktig. Vi er ikke kjent med nye forhold av betydning for saken som ikke var kjent når vi uttalte oss i 2014/2015, og vår vurdering av saken er uendret....»

Innlandet fylkeskommunen uttaler i brev datert 06-03-2023:

«...

Vann og fisk

Tiltaket må vurderes opp mot vannforskriftens § 4 om miljømål for overflatevann. Det er viktig å vurdere hvorvidt tiltaket vil påvirke miljøtilstanden i Ingeborgbekken, men også i Storsjøen. Ingeborgbekken inngår i Storsjøen bekkefelt (vannforekomst 002-4972-R), som er oppgitt med god kjemisk og økologisk tilstand. Storsjøen (vannforekomst 002-125-L) er oppgitt med moderat økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Ifølge vannforskriften § 4 skal det siktes på at vannforekomster skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Det er derfor av stor betydning at tiltaket for det første ikke forverrer miljøkvaliteten i verken bekken eller i Storsjøen, men at gjennomføringen også er så skånsom mot vannmiljøet som mulig. Dette blir spesielt sentralt for Storsjøen, siden den økologiske kvaliteten her allerede ligger under ønsket miljømål.

Det er ikke registrert noen fiskeforekomster i Ingeborgbekken i karttjenester, men det nevnes i kartleggingen gjennomført i 2011 at det muligens er en gytebestand av ørret ved utløpet av bekken. En fiskeundersøkelse gjennomført av BB-nett i 2015 viser at det finnes ørret både oppstrøms og nedstrøms stikkrenna, men at dette sannsynligvis er to separate bestander. Storsjøen er også storørretførende, med både tilløps- og utløpselver som er registrert som gyte- og oppvekstområder. Det er derfor en mulighet for at storørreten utnytter den nedre delen av Ingeborgbekken. Storørret er en art av nasjonal forvaltningsinteresse, og skal tas ekstra hensyn til. Det er uvisst om fisken vandrer opp i bekken og eventuelt forbi fylkesveien, ettersom det er mangel på detaljkunnskap i forhold til stikkrennas funksjon som et mulig vandringshinder.

Med bakgrunn i dette mener vi at kunnskapsgrunnlaget er for dårlig både oppstrøms og nedstrøms stikkrenna. Det ses på som en nødvendighet å sørge for at oppdatert informasjon ligger til grunn for en ny vurdering. Det bør gjennomføres en ny fiskeregistrering for å vurdere hvorvidt ørreten utnytter bekken, hvor langt opp i



vassdraget den eventuelt vandrer, og hvorvidt stikkrenna er et vandringshinder eller ikke. Tiltaket vil kunne påføre vesentlig skade på verdier i vannmiljøet det per dags dato ikke er gjort rede for. Vi viser derfor til naturmangfoldlovens §§ 8 og 9 om kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet.

Om tiltaket vurderes til å være ikke-konsesjonspliktig, skal tiltak om fysiske inngrep i vassdraget behandles av fylkeskommunen etter lakse- og innlandsfiskeloven.

Naturmangfold

Det er ikke registrert noen rødlistearter eller arter av særskilt forvaltningsinteresse i planområdet. Det er derimot registrert et par naturtyper. Om naturtypene i dag har samme tilstand som de hadde da kartleggingen ble gjennomført er disse ikke av stor interesse, men det burde legges vekt på at kartleggingen ble gjennomført for snart 12 år siden. Det kan på denne tiden ha dukket opp interessante og viktige naturverdier det bør tas hensyn til. Vi ønsker derfor å legge vekt på naturmangfoldlovens §§ 8 og 9 om kunnskapsgrunnlaget og føre-var-prinsippet. Det bør være et krav om oppdatering av kunnskapsgrunnlaget før tiltaket vurderes, og det bes om at føre-var-prinsippet legges til grunn i eventuelle vurderinger.

Kulturarv

Ut fra våre arkiv har vi ikke kjennskap til at det foreslåtte tiltaket kommer i konflikt med kulturminner. Vi vil imidlertid gjøre oppmerksom på at dersom det i forbindelse med tiltak i marka blir funnet automatisk fredete kulturminner som ikke er kjent, skal arbeidet straks stanses i den grad det berører kulturminnene eller deres sikringssoner på fem meter, jf lov om kulturminner § 8. Melding skal snarest sendes til kulturminnemyndighetene i Innlandet fylkeskommune slik at vernemyndighetene kan gjennomføre en befaring og avklare om tiltaket kan gjennomføres og eventuelt vilkårene for dette.»

Åmot kommune viste i brev datert 27.02.2023 til at de har behandlet saken politisk og har gjennomført en lokal høring av saken.

Saken ble behandlet politisk i saksnr. PS 2023/5 i kommunestyret i Åmot kommune den 22.02.2023. Kommunedirektøren foreslår å anbefale at NVE vurderer saken som konsesjonspliktig på bakgrunn av den samlede belastningen eksisterende og planlagte vassdragsinngrep vil få i området, samt manglende kunnskapsgrunnlag knyttet til konsekvenser for bl.a. landskap og fisk.

Etter forslag fra SP ble det vedtatt at kommunens innstilling er at NVE bør vurdere tiltaket som ikke konsesjonspliktig med henvisning til at NVE vurderte tiltaket ikke konsesjonspliktig i 2014 og at det ikke har kommet frem nye opplysninger av betydning siden den gang.



Naturvernforbundet i Sør-Østerdal uttalte i brev datert 10.02.2023:

«...»

Rapporten fra skogbiolog Reidar Haugan fra 2012 påviser ingen store konsekvenser for natur og miljø:

Vurdering av inngrepet

I henhold til Artskart og Naturbase er det ingen forekomster av trua arter (kategori VU, EN eller CR) som blir berørt av inngrepet. Det er heller ingen Naturtypelokaliteter som iht. Naturbase som blir berørt. Befaringen høsten 2011 avdekket heller ingen slike forekomster, bortsett fra at nedre del av bekken trolig har en gytebestand av ørret. Dette medfører mulig en naturtype med lokal verdi (C). Det er ikke registrert noen truede naturtyper i henhold til rødlista for naturtyper. Inngrep i forbindelse med rørgata har svært små konsekvenser for naturmiljøet. Vurderingen omfatter begge trasealternativ i forbindelse med mindre strekk midt i rørgata.

Avbøtende tiltak

Nedre delen av bekken rett ovenfor utløpet er forebygget med jordvoller på begge sider av bekken. Det anbefales at jordvollen jevnnes ned til opprinnelig nivå i et mindre strekk her for å forbedre miljøkvalitetene i gråor-heggeskogen på nedsiden av kraftverket. Dette vil restaurere opprinnelig vannregime i dette området, slik at vann flommer utover i skogen i perioder med høy vannføring, noe som er viktig for å opprettholde en intakt flommarks-preget gråor-heggeskog over tid.

Naturvernforbundet i Sør-Østerdal merker seg det Haugan skriver om at Ingeborgbekken har en mulig gytebestand av ørret i nedre del (se Haugan m fl 2005), men at dette er ikke dokumentert. Og at bekken i så fall er en viktig gytebekk med lokal verdi (C) i henhold til DN (2006).

Vårt lokallag er kjent med at fiskeutvalget i Åmot jakt og fiskeforening har gjort fiskeundersøkelser der tidligere. Vi ber om at det blir gjort nye undersøkelser av bekkens betydning som gytebekk, og at virkningene det planlagte kraftverket vil ha i den sammenheng blir nærmere klarlagt.

Vi ser positivt på at det bygges ut grønn energi, under forutsetning av at det gjøres så skånsomt som mulig med minst mulige naturinngrep. Naturtapet vi står overfor i samfunnet er en like stor utfordring for framtida som klimaproblemene.

Vi mener ellers at det i beslutningsprosessen må legges vekt på de store naturinngrepene som er gjort i Åmot og nabokommunene de siste årene: Rødsmoen øvingsområde, Regionfelt Østlandet, Raskiftet og Kjølberget vindkraftverk. Flere store utbygde og planlagte hytteområder og massetak representerer også betydelige naturinngrep.



I tillegg kommer foretatte vannkraftreguleringer av Osensjøen, Søndre Osa, Storsjøen og Søndre Rena, overføring av Øvre Flisa og Østre Æra til Osensjøen samt allerede eksisterende småkraftverk i Løa og Glesåa, som begge befinner i nærheten av Ingeborgbekken.»

NVEs vurdering

En konsesjonspliktavurdering er en enkel forhåndsavurdering av om det planlagte tiltaket kan føre til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser tilknyttet vassdraget. Fordeler er ikke en del av vurderinga.

Vi vurderer at kunnskapsgrunnlaget til å fatte vedtak i saken er godt nok, basert på rapporter, bilder fra befaring, egne erfaringer og vurderinger gjort ved forrige konsesjonspliktavurdering.

Basert på bilder av bekken og kulverten fra befaringen som ble gjennomført ved konsesjonspliktavurderingen 25.06.2015, bekkens størrelse, substrat og middelvannføring er det vår vurdering at sannsynligheten er liten for at Ingeborgbekken er en viktig gyte- og oppvekstlokalitet for storørret. Kulverten under Fv. 607 vurderes som et vandringshinder for storørret. Dersom de 350 nederste meterne av bekken nedstrøms fylkesveien er viktig for storørreten, vil et mikrokraftverk slik det er planlagt ikke påvirke denne strekningen.

For øvrige vurderinger av hydrologi, naturmangfold, kulturminner og samlet belastning viser vi til vurderingene gjort av NVE i vedtak av 24.02.2016 i dokumentnummer 201400787-11.

NVE vurderer at Ingeborgbekken mikrokraftverk ikke gir slike nevneverdige skader eller ulemper for allmenne interesser i vassdraget at det utløser konsesjonsplikt etter vannressursloven.

NVEs vedtak

Med hjemmel i vannressursloven § 18 og delegering til NVE fra Olje- og energidepartementet av 19. desember 2000, vedtar NVE at tiltaket ikke trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.

Vedtaket forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med framlagte planer. Dersom planene endres, bør tiltaket vurderes på nytt. Iverksetting av konsesjonspliktig tiltak uten nødvendig konsesjon er straffbart etter vannressursloven § 63.

Vi gjør oppmerksom på at selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven, gjelder aktsomhetsregelen i vannressursloven § 5 og vannressursloven § 41 om nedlegging av vassdragsanlegg.

Dette vedtaket har en gyldighet på fem år. NVE anbefaler at saken legges frem for NVE for ny vurdering hvis tiltaket ønskes realisert etter dette tidsrom.



Med kraftverket i drift skal det til enhver tid slippes forbi inntaket en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring, oppgitt i meldingen til 6 l/s. Dersom tilsiget er mindre enn fastsatt minstevannføring, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket. Det er en forutsetning for vedtaket at det skal være et arrangement for minstevannføring.

Videre saksbehandling

NVEs konklusjon bygger på de opplysningene som er gitt i meldingen av 22.11.2022. Ved endringer i planene bør ny melding sendes, slik at NVE kan vurdere konsesjonsplikten på nytt.

Vi understreker at dette vedtaket **ikke gir tillatelse** til bygging.

Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen for nødvendige avklaringer og for å få de nødvendige tillatelser. Det kan også være behov for å avklare tiltaket etter andre relevante lovverk, herunder lakse- og innlandsfiskloven/ forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Søknader om fysiske tiltak i vassdrag på strekning som fører anadrom laksefisk og kreps rettes til Statsforvalteren. For andre strekninger rettes søknad til fylkeskommunen. Hvis det er behov for å fjerne kantvegetasjon må dere søke Statsforvalteren om dispensasjon fra vannressurslovens § 11.

Videre gjør vi oppmerksom på at tiltakshaver selv må avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Tiltakshaver skal foreta en vurdering av bruddkonsekvenser for dam (demning) og turbinrør ved å fylle ut skjema for klassifisering. Skjema for klassifisering og "Forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg" (damsikkerhetsforskriften) finnes på NVEs hjemmesider; www.nve.no. Utfylt skjema med vedlegg sendes til NVE. Vedtak om klasse blir gjort i eget brev fra NVE. Vi minner om at dam og rør i klasse 4, 3, 2 eller 1 må prosjekteres av NVE-godkjent rådgiver og i samsvar med reglene i damsikkerhetsforskriften. Arbeidet med tekniske planer bør ikke startes opp før NVE har vurdert og gjort vedtak om konsekvensklasse.

NVE har ikke vurdert om det er ledig nettkapasitet på alle spenningsnivå. Det er tiltakshavers eget ansvar å sørge for nødvendige avklaringer. Vi anbefaler at det tas kontakt med lokal områdekonsesjonær for slik avklaring.

Har kraftverket en merkeytelse over eller lik 100 kVA, gjør vi oppmerksom på krav om forbruksavgift på elektrisk kraft, se «Årsrundskriv for særavgifter» på www.skatteetaten.no.

Igangsetting av kraftverk skal meldes inn via Altinn på <https://www.altinn.no/> (Melding om idriftsettelse nye vannkraftverk eller opprustings- og utvidelsestiltak i eksisterende kraftverk, NVE-0018).

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.



Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Gunnar Martinsen

Kopimottakerliste:

ÅMOT KOMMUNE

Naturvernforbundet - Morten Kjærnet Hagen

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

INNLANDET FYLKESKOMMUNE

Gunnar Martinsen



Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.